

Агротехнологія

Тема: Види меліорації

Меліорація - це комплекс організаційно-господарських і технічних заходів, спрямованих на тривале поліпшення природних умов сільськогосподарського виробництва з метою докорінного підвищення врожайності різних культур і продуктивності праці. За допомогою освоєння меліоративних прийомів у певній системі та послідовності можуть бути змінені водний, повітряний, харчовий і навіть певною мірою температурний режими ґрунту і посівів.

Меліорація в комплексі з іншими ланками землеробства дозволяє переробити ґрунт, ліквідувати багато несприятливих його властивостей (перезволоження, посушливість, кислотність, лужність, засоленість, надмірну твердість тощо) і збільшити потужність кореневмісного шару. Велике значення меліоративних прийомів у попередженні та ліквідації післядії ерозії ґрунту, в рекультивації - відновленні продуктивності земель, які прийшли в непридатність після їх промислового використання.

Меліорація підвищує продуктивність всіх галузей сільського господарства і в першу чергу рослинництва. В даний час 35% продукції рослинництва виробляється на меліорованих землях, хоча площа під ними не перевищує 13,5%. У той же час вона має великий вплив і на продуктивність тваринництва (обводнення пасовищ у поєднанні з оазисним зрошенням, створення захисних лісових смуг та ін.) Меліорація робить землеробство більш стійким, незалежним або менш залежним від коливань погодних умов.

Засухи, суховії, зливи та інші стихійні прояви природи значною мірою, а іноді й повністю втрачають свою руйнівну силу, якщо своєчасно і правильно в ув'язці з прийомами агротехніки - проводяться меліоративні заходи. Чим більше удосконалюється агрономічна наука і техніка, тим більшу значимість мають прийоми меліорації.

У сучасному інтенсивному землеробстві по суті не може бути системи, в яку не входили б одні найважливіші, ті чи інші, меліоративні прийоми. А такі заходи, як осушення і зрошення, нерідко стають визначальними для всієї системи землеробства. Осушення, зрошення, рекультивація та деякі інші меліоративні заходи потребують, як правило досить великих разових капіталовкладень, але їх дія продовжується тривалий термін, часом десятки років, а витрати повністю окупаються в перші ж роки.

У результаті широкого проведення меліоративних робіт у поєднанні з різко зрослим застосуванням добрив на меліорованих землях поступово змінилася вся система землеробства. Вона стала більш інтенсивною і продуктивною. У значному масштабі почали обробляти такі культури, як рис, цукровий буряк, кукурудзу на силос, розширилися посіви озимої пшениці і овочевих культур. На добре освоєних меліорованих землях з'явилася можливість сміливо переходити на отримання запрограмованих врожаїв. По напрямку і вирішенню головних завдань меліоративні роботи можна розділити на кілька груп.

1. Меліорація земель з різко несприятливим водним режимом (заболочених, перезволожених), а також з недоліком ґрунтової вологи (пустелі, напівпустелі, різко посушливі степові масиви).

2. Меліорація земель з несприятливими фізичними і хімічними властивостями (солонці, солончаки, з різко кислої реакцією, важкі оглеєні, піщані ґрунти).

3. Меліорація сільськогосподарських угідь, схильних до негативного впливу вітру і води.

Види меліоративних робіт, що забезпечують вирішення цих завдань, різноманітні і іноді прямо протилежні, наприклад, осушення і зрошення, хоча вони вирішують одну задачу - регулювання водного режиму, але в різних умовах і напрямках. У деяких же випадках виявляється необхідним і високоефективним поєднання навіть на одному нулі протилежних прийомів (двостороння меліорація).

Безпосередньо з меліорацією ґрунтів пов'язано також проведення так званих культуртехнічних робіт: видалення каменів; розкорчування та прибирання мілколісся, чагарників, пнів: зрізування купин, планування ділянок. Ще ці роботи забезпечують якнайшвидше і найбільш продуктивне освоєння меліорованих земель у системі землеробства на досить тривалий термін.

Д/З: скласти опорний конспект.

Дати відповідь на питання

1. Дайте визначення «меліорація».
2. Як поділяється меліорація по напрямку і вирішенню головних завдань.

3. Назвіть види меліоративних робіт.
4. Які роботи відносяться до культуртехнічних робіт